

– VI. 5–VII. 2. Zsiger Attila *iparművész és Csepeli István népi iparművész-fafaragó kiállítására* került sor. A látogatók sok érdekességet találhattak a kiállításon.

– VII. 4–30. Greguss László Géza *erdőmérnök csodálatos természetfotói* varázsolták el a nagyszámú érdeklődőt.

– VIII. 1–IX. 1. X. Országos vadászati, balásztati és természetvédelmi képzőművészeti kiállítás volt látható. A megrendezett tárlaton 30 művész bemutatkozására nyílt lehetőség. Sokan nézték meg a változatos anyagból történt összeállítást.

– IX. 5–XI. 10. *Diákbagyományaink: Diákhumor* címmel nyitottuk meg saját összeállítású nagysikerű kiállításunkat. A tervezettnél 1 héttel hosszabban tartottuk nyitva a nagy érdeklődésre való tekintettel.

– XI. 12–XII. 3. Muray Műhely: *Négyszemközt a természettel* című be-

mutakozó kiállítására került sor. 25 alkotó munkáit tártuk a nagyszámú érdeklődő elé.

– XII. 10-től *Fajáték kiállítás* megrendezésére került sor, mely az öt éve oktató Fajátékgyártás című fakultatív tantárgy hallgatóinak ötletes, változatos munkáit mutatja be a nagyszámú látogatónak.

Mind állandó kiállításunkat, mind az időszakosakat *egész évben*, igaz, hogy szűkített időben (ez a téli időszakban napi 3 órát, nyáron napi 5 órát jelent), de sikerült *nyitva* tartanunk.

Bár kiállításaink nyitvatartási ideje rövid, a szaktársakat munkaidőben természetesen fogadjuk, és szívesen bemutatjuk az itt folyó munkát.

Tárlatainkat 2002-ben 10 469-en tekintették meg, és a vendégkönyvek tanúsága szerint látogatóink elégedettek voltak a látottakkal.

2003-ban is tervezzük több időszakos kiállítás megrendezését, de gyakoriságuk a szponzori támogatástól függ, ugyanis a megemelkedett nyomdai és postai költségek megnehezítik munkánkat. Elképzeléseink szerint lesz grafikai, csontfaragó, fafaragó, fotó, festmény, képeslap és karikatúra kiállítás, de be kívánjuk mutatni Múzeumunk pohár- és korszógyűjteményét, valamint az „Erdész nők készítették” című tárlatot is, amennyiben a kolléganők küldenek kellő mennyiségű, saját készítésű anyagot. Ezúton is szeretném támogatásukat kérni, és azt, hogy augusztus közepéig juttassák el Múzeumunkba a kiállításra szánt dolgoikat!

Az Erdészeti Lapok valamennyi Olvasójának kívánunk minden szépet és jót, és szeretettel várjuk megtisztelő látogatásukat!

Dr. Ráczné dr. Schneider Ildikó
múzeumigazgató

Értékmentés – a vadászati képzőművészet küldetése

November hó 22-én a Bács-Kiskun megyei Csátalján a Gilián Kastélyban került megrendezésre az I. Országos Vadászati Képzőművészeti Konferencia. A tanácskozás célja és feladata volt, hogy meghatározza a természetábrázoló s ezen belül a vadászati képzőművészet helyét és szerepét a vadászati kultúra és hagyományok ápolásában, népszerűsítésében.

A Konferencián több vitaindító előadás hangzott el. *Békés Sándor*, a VKE Kulturális Tanácsának elnöke hangsúlyozta, a vadászati kultúra egy szakma kultúrája, amelynek összetevői azonosak az egyetemes kultúra összetevőivel. Fontosak a tárgyi és a szellemi, tehát a szakmai tudáson alapuló értékek, amelyhez kapcsolódnak annak a hagyományai, a szokások, a rituálék, vagyis az erkölcsi összetevők. A művészetek, s így a képzőművészetek pénzben ki nem fe-

jezhető értéke a lényeg felismerésében és megragadásában való jártasság s a közvetítés képessége. Öröndetes, hogy a vadászattal kapcsolatos festmények, kispasztikák, egyéb berendezési tárgyak újból részesei a vadászias lakáskultúrának. Békés Sándor hangsúlyozta, hogy a természetábrázoló és a vadászathoz kapcsolható magyarországi képzőművészet – különösképpen a festészet – soha nem látott színvonalra emelkedett. Sohasem volt ilyen tömeges az alkotók érdeklődése, művek sokaságával való jelentkezése ezen a különösnek nevezhető tematikai területen. S célját és küldetését ezzel eléri, amely nem más, mint értékmentés.

Dr. Ignác Magdolna, a Négyszemközt a Természettel című képzőművészeti album szerkesztője történelmi visszatekintés keretében elemezte a mai kortárs természeti és vadászati képzőművészet képviselőit, akik az albumban bemutatkoztak. Előadásában hangsúlyozta, hogy azokban az időszakokban, amikor a kultúra, s ezen belül a vadászati kultúra és hagyományok ápolása történelmi tradíció volt, a képzőművészek szerepe kiemelkedő volt. S így van ez ma is. Az a tény, hogy az alkotók és alkotások száma az elmúlt évtizedben hihetetlenül megnövekedett, jelzi, hogy a vadászati kultú-

rához tartozó értékekre a nagyközönség részéről igény jelentkezik. Az előadásban hangsúlyt kapott a vadászati képzőművészet mecenatúrájának, valamint az album kiadójának a vadászati és képzőművészeti év keretében szervezett kilenc kiállításának értékelése. A kiállítássorozatból kiemelkedő jelentőségű volt a gödi Nemeskéri Kúriában megrendezett első kiállítás, amelyen egy időben 69 alkotó mutatkozhatott be. *Urbán Ágnes* művészettörténész előadásában a vadászat és a természetábrázolás évezredes történelmi hagyományait mutatta be. Hangsúlyozta – az illusztrációk bemutatásával egy időben –, hogy a több ezer éves képzőművészeti kultúrában a történelmi koroknak mint háttérnek igen nagy szerepe volt az alkotások megszületésében. Elmondta, hogy a természeti értékeket, továbbá a vadászati tevékenység ábrázolását a kortárs képzőművészetben kevésbé ismeri el. Azonban vannak olyan jelek, mint a természetvédelem, az élővilág védelme, amely az embereket egyre inkább fogékonnyá teszi az e témában született alkotások értékeinek felismerésére és elismerésére.

Muray Róbert festőművész a naturális festészet és festők helyzetének értékelése során részletesen szólt azon mecénásokról, akiknek segítségével az alkotói

munka kiteljesedhet, illetve az alkotók népszerűsítése történik. Kiemelten említette ezen szerepében a Gemenci Rt., illetve a pamuki Muray Műhely mint alkotótelepek jelentőségét, valamint a vadászújságok népszerűsítő szerepét. *Har-mat Attila* csontmetsző művész az iparművészek helyzetét értékelte. Elmondta, sokkal nehezebb helyzetben vannak, hiszen az általuk készített műalkotások bemutatása, kiállítási lehetősége korlátozottabb, mint a festőké. Ezért egyelőre a hazai megjelenésük nehezebb, amelyre az elkövetkező időszakban megoldást kell találni.

A hozzászólók pozitívan értékelték a vadászati és természeti képzőművészet év keretében megrendezett kiállításokat, az album megjelenését, a két szaklap segítségét abban, hogy az eddig kevésbé ismerteket is bemutatták, az alkotótáborok adta lehetőségeket, valamint a semmivel nem helyettesíthető baráti kapcsolatok kialakulását.

A konferencia Zárónyilatkozatot fogadott el, amelynek főbb elemei: A természeti, vadászati képzőművészetek értékmentő szerepe és feladata kiemelkedő a vadászati kultúra, a természeti értékek megismerése és hagyományok ápolásában. A mecenatúra során, a pályázati rendszerekben kapjanak nagyobb támogatást az országos kiállítások szervezői, képzőművészeti katalógusok, albumok, valamint a vadászati szaklapokban évente rendszeresen egy alkalommal megjelenő képzőművészeti mellékletek. A jelenlévők szükségesnek tartják azt, hogy a Vadászati képzőművészeti konferencia rendszeresen kerüljön megrendezésre. Szükséges továbbá, hogy a képzőművészeknek a vadászati kultúra és hagyományok ápolása érdekében tett értékmentő tevékenységét az érdekképviseltek, illetve az állami szervek az általuk alapított díjak odaítélésakor ismerjék el.

Dr. Ignác Magdolna

Közlemény

Az OEE Szeniorok Tanácsa ez évi soros ülését 2002. november 27-én Budapesten a Fő u. 68. sz. alatti helyiségében tartotta. Az ülésen jelen volt a tagság 80%-a.

– A tervezett napirend keretében előadást tartott *Holdampf Gyula*, az FVM Erdészeti Hivatal elnökhelyettese, „Az erdészeti politika időszerű kérdései az EU-csatlakozással kapcsolatban” címen, amelynek szemléletes megvilágítása igen hasznos, új ismereteket nyújtott a jelenlévők számára.

Az EU fejlődési folyamatának és célkitűzéseinek ismertetése során elhangzott gondolatok rámutattak azokra az új szempontokra, amelyek meghatározzák a várható „korszakot”. A vázolt új feltételek a szakma fejlődési irányát egyrészt behatárolják, másrészt, ha az azokban „foglalt” lehetőségeket korán/időben felismerjük, azok célszerűbben hasznosíthatók:

- Általánosan megállapítható, hogy az EU tagállamaiban a termelés intenzifikálásával ma már a túltermelési szakaszba léptünk. Ennek az iránynak a módosítására az intenzivitás visszafogása került megfogalmazásra. Ilyen irányban hat az új támogatási stratégia, amelynek célja átvezetni a gazdaságokat a vidékfejlesztés lehetőségeinek hasznosítása felé. E vonatkozásban áthelyezik a preferálás/támogatás súlypontját a termékről a természetes személyre, illetve a tájegységi fejlődés tényezőire, amelyben az erdősítés/fásítás fedezeti feltételei is túlsúlyosak.

- Az erdészetet illetően megállapítható, hogy a 15 államnak eddig csak közös erdészeti stratégiája volt, ill. van, amelynek általános szakmai, jogi stb. irányelvei léteznek. Az új statisztikai rendszer és a támogatási alapok meghatározóan az agráriumhoz kötötten alakultak ki: az úgynevezett első pilléres a termeléshez, a piachoz – vagyis a mennyiséghez –, illetve a második vidékfejlesztési – öko-szociális – pillérhez köthető támogatásokra. Ezekre a csatlakozó országok a „felkészültségük arányában” pályázhatnak. A hazai döntéshozatali és az ügyintézési rendszert ennek figyelembevételével kell átalakítani. A források jelentősebb bővítéséhez új utakat nyithat a második pilléres források feltételeinek minél korábbi megismerése, tudatosítása mint a lehetőségek jobb hasznosítása.

- Erdészeti szempontból pályázható alapokra elsősorban a magán- és közösségi tulajdonú jogalanyok számíthatnak.

2003 A pacsirták védelmének éve

Ebben az évben a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület a pacsirták védelmére kívánja felhívni a figyelmet. Magyarországon négy fajuk rendszeresen költ, további két fajuk, a havasi fülespacsirta és a kalandrapacsirta elvétve megfigyelhető ritka fajok.

A leggyakoribb, legismertebb faj a mezei pacsirta. Március elején érkezik meg a Földközi-tenger mellékéről. Ettől kezdve gyönyörködhetünk énekében a réteken, mezőkön. A búbos pacsirta vonzódik az emberi környezethez. Gyakran figyelhetjük meg utak, vasutak mentén. Egyre nagyobb számban telepszik meg a városi lakótelepeken, illetve bevásárlóközpontok autóparkolóiban. Rendszeresen költ a lapos tetejű épületek tetején. Állandó madarunk, amely havas teleken behúzódik a településekre.

A legkisebb méretű pacsirtánk a sziki pacsirta, amely egyben a legritkább is. Ezért nyilvánították fokozottan védettnek. Hazai állományát 8–10 párra becsülik a szakemberek. A hortobágyi pusztákon, valamint az Alföld mezőgazdasági területein költ.

Kevésbé ismert faj, az erdei pacsirta is, amely vonzódik az erdős területekhez. Az erdőfelújítások, erdei vágásterületek, fás legelők költőmadara. A zárt erdőket kerüli. A mezei pacsirtához hasonló mesterdálnok. Messzire csengő kellemes fuvalaszerű énekében visszatevő motívumként ismétli dallamos „lu-lu-lu” trilláit. Általában egy fa hegyéről kiindulva, a magasban énekel.

A pacsirták valamennyi faja védett. Az erdei pacsirta kivételével réteken, mezőkön, mezőgazdasági területeken költenek. Az egyik legnagyobb veszélyt az élőhelyeik átalakítása jelenti. A pacsirtákat, de különösen a mezei pacsirtát Dél-Európában rendszeresen befogják, illetve vadásszák étkezési célokra. Ez a tevékenység az európai, így a hazai állományokat is jelentősen veszélyezteti. Az elmúlt évek során a szomszédos országokban is megjelentek a madárpusztítók. Hazánkat elsősorban tranzit országgként használják. Időnként a médiában bukkan fel egy-egy megdöbbentést keltő hír több száz, esetleg több ezer elpusztult madárról beszámolóval.

Andrési Pál